

Świadczenia opieki zdrowotnej z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) — obowiązki świadczeniodawców

Anna Stychlerz, „Vox iuris” Doradztwo Prawne, Szczecin

Lekarz podstawowej opieki zdrowotnej POZ może udzielać świadczeń zdrowotnych na rzecz osób ubezpieczonych na podstawie umowy zawartej z Narodowym Funduszem Zdrowia (NFZ). Z umowy takiej wynikają określone dla lekarza obowiązki zarówno wobec ubezpieczonych, jak i NFZ. Wybrany przez świadczeniobiorcę lekarz POZ planuje i realizuje kompleksową opiekę lekarską nad osobą objętą opieką medyczną, rodziną i społecznością w środowisku zamieszkania, w warunkach ambulatoryjnych i domowych. Zakres podstawowych zadań lekarza POZ określa załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 października 2005 roku w sprawie zakresu zadań lekarza, pielęgniarki i położnej podstawowej opieki zdrowotnej (Dz.U. nr 214, poz. 1816). Zgodnie z tym rozporządzeniem do najważniejszych zadań lekarza POZ należy współpraca z pielęgniarką POZ i położną POZ (wybranymi przez ubezpieczonych poprzez złożenie deklaracji), pielęgniarką środowiska nauczania i wychowania, innymi świadczeniodawcami oraz z przedstawicielami organizacji i instytucji działających na rzecz ochrony

zdrowia. Ponadto lekarz POZ powinien podejmować działania edukacyjne, profilaktyczne i lecznicze wobec pacjentów.

OBOWIĄZKI WOBEC UBEZPIECZONYCH

Do podstawowych obowiązków lekarza POZ wobec ubezpieczonego, który wybrał go jako lekarza pierwszego kontaktu, należy zapewnienie dostępności do świadczeń zdrowotnych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, podejmowanie wszelkich działań służących zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu i poprawie zdrowia pacjenta, zapewnienie właściwej jakości świadczeń, udzielanie świadczeń zgodnie z zasadami sztuki lekarskiej i najnowszą wiedzą medyczną oraz prowadzenie dokumentacji medycznej. Lekarz POZ wybrany przez świadczeniobiorcę planuje i realizuje kompleksową opiekę lekarską, natomiast świadczeniobiorca dokonuje wyboru spośród lekarzy ubezpieczenia zdrowotnego, czyli takich, którzy: posiadają umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej z NFZ bądź też pracują w placówce, z którą NFZ podpisał umowę. Świadczeniodawca udzielający świadczeń z zakresu podstawowej opieki

Adres do korespondencji:
Anna Stychlerz
ul. Wojska Polskiego 63
70-476 Szczecin
tel.: 0601-784-817
e-mail: info@voxiuris.pl

zdrowotnej zapewnia świadczeniobiorcom w kosztach własnej działalności w szczególności dostęp do opieki ambulatoryjnej, w tym w domu chorego, oraz badań diagnostycznych. Ma ponadto obowiązek udzielać świadczeń bezpłatnie nie tylko świadczeniobiorcom, ale i osobom uprawnionym do świadczeń na podstawie przepisów o koordynacji w przypadku nagłego pogorszenia zdrowia.

DEKLARACJA WYBORU LEKARZA POZ

Podstawą prawną wyboru lekarza POZ przez świadczeniobiorcę jest art. 56 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. nr 210, poz. 2135 z późn. zm.), zgodnie z którym wybór lekarza POZ świadczeniobiorca potwierdza piśmieniem oświadczeniem woli. Wyboru lekarza POZ dokonuje się poprzez złożenie tzw. deklaracji wyboru w rejestracji zakładu opieki zdrowotnej lub bezpośrednio u lekarza — w przypadku gabinetów prywatnych. Deklaracja wyboru składana jest na formularzu NFZ. Zgodnie z art. 56 ust. 2 tej ustawy deklaracja wyboru zawiera:

- a) imię i nazwisko,
- b) nazwisko rodowe,
- c) datę urodzenia,
- d) płeć,
- e) numer PESEL, o ile taki został nadany,
- f) miejsce nauki — w przypadku uczniów i studentów,
- g) adres,
- h) numer telefonu.

Ponadto deklaracja wyboru zawiera określenie, który raz w danym roku dokonywany jest wybór, numer karty ubezpieczenia w przypadku ubezpieczonych oraz kod oddziału wojewódzkiego NFZ. Świadczeniobiorca może dokonać wyboru lekarza POZ nie częściej niż dwa razy w roku, bez ponoszenia dodatkowej opłaty. Jednak w przypadku zmiany miejsca zamieszkania i sytuacji zaprzestania udzielania świadczeń opie-

ki zdrowotnej przez wybranego lekarza POZ oraz innych przyczyn niezależnych od świadczeniobiorcy może dokonać takiej zmiany częściej niż dwa razy w roku, również bez ponoszenia dodatkowej opłaty. Świadczeniodawca przed przyjęciem deklaracji jest zobowiązany do sprawdzenia uprawnień świadczeniobiorcy do korzystania z opieki zdrowotnej. Po przyjęciu deklaracji ma obowiązek przechowywać deklaracje wyboru w swojej siedzibie, zapewniając ochronę danych osobowych.

DZIAŁANIA EDUKACYJNE I PROFILAKTYCZNE

Do obowiązków lekarza POZ należy podejmowanie działań mających na celu zachowanie zdrowia pacjenta. W tym celu powinien on prowadzić edukację zdrowotną, systematyczną i okresową ocenę stanu zdrowia w ramach badań bilansowych, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami. Ponadto, powinien uczestniczyć w realizacji programów zdrowotnych, działając na rzecz zachowania zdrowia w społeczności lokalnej oraz rozpoznawać środowisko swojego pacjenta. W zakresie działań mających na celu profilaktykę chorób lekarz POZ powinien identyfikować czynniki ryzyka oraz zagrożenia zdrowotne swoich pacjentów, a następnie podejmować działania w celu ich ograniczenia. Do obowiązków lekarza POZ należy także koordynowanie wykonania i dokonywanie kwalifikacji do obowiązkowych szczepień ochronnych swoich pacjentów oraz zapewnianie wykonania tych szczepień i informowanie o szczepieniach zalecanych. Ponadto lekarz POZ powinien uczestniczyć w realizacji programów profilaktycznych oraz przeprowadzać badania przesiewowe. W zakresie działań mających na celu rozpoznanie chorób do obowiązków lekarza POZ należy planowanie i koordynowanie postępowania diagnostycznego, przeprowadzanie badania, wykonywanie testów lub zalecanie wykonania badań laboratoryjnych i obrazowych. Lekarz POZ kieruje pacjenta na kon-



Świadczeniodawca udzielający świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej zapewnia świadczeniobiorcom w kosztach własnej działalności w szczególności dostęp do opieki ambulatoryjnej, w tym w domu chorego, oraz badań diagnostycznych



Świadczeniodawca przed przyjęciem deklaracji jest zobowiązany do sprawdzenia uprawnień świadczeniobiorcy do korzystania z opieki zdrowotnej. Po przyjęciu deklaracji ma obowiązek przechowywać deklarację wyboru w swojej siedzibie, zapewniając ochronę danych osobowych

sultacje specjalistyczne w celu dalszej diagnostyki i leczenia, kieruje do szpitali, dokonuje interpretacji wyników badań i konsultacji oraz orzeka o stanie zdrowia pacjenta.

DZIAŁANIA W ZAKRESIE LECZENIA CHORÓB

W zakresie leczenia chorób lekarz POZ: planuje i uzgadnia z pacjentem postępowanie terapeutyczne oraz działania edukacyjne, zleca i monitoruje farmakoterapię, wykonuje zabiegi i procedury medyczne, kieruje na ich wykonanie do innych świadczeniodawców, kieruje do szpitali, zakładów opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych oraz paliatywno-hospicyjnych, kieruje do pielęgniarstwa długoterminowej opieki domowej, do leczenia uzdrowiskowego, orzeka o czasowej niezdolności do pracy i nauki,

koordynuje lub kontynuuje leczenie swoich pacjentów podejmowane przez innych lekarzy. W zakresie rehabilitacji do obowiązków lekarza POZ należy zlecenie wykonania zabiegów rehabilitacyjnych, wykonywanie takich zabiegów zgodnie z posiadaną wiedzą i kwalifikacjami oraz zlecenie wydania pacjentom przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych.

OBOWIĄZKI WOBEC NARODOWEGO FUNDUSZU ZDROWIA

Do obowiązków lekarza POZ wobec NFZ należy: wykonywanie umowy zgodnie z jej postanowieniami, poddawanie się kontroli, prowadzenie dokumentacji na potrzeby realizacji ubezpieczenia zdrowotnego i udostępniania jej NFZ.

PODSTAWA PRAWNA

1. Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. 04. nr 210, poz. 2135).
2. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 października 2005 r. w sprawie zakresu zadań lekarza, pielęgniarki i położnej podstawowej opieki zdrowotnej (Dz.U. nr 214, poz. 1816).